

* زهرا صلواتی

«یوسف پیامبر»، نجیب و وفادار به روایت قرآن

تهران (پانا) - «یوسف پیامبر» شاید بهترین سریال مذهبی- تاریخی تلویزیون ایران نباشد، اما بی‌گمان موفق‌ترین و پرمخاطب‌ترین آنهاست، به خصوص در میان بینندگان غیرایرانی و فرامرزی.

اثر مرحوم فرج الله سلحشور که نزدیک به ۱۰ سال برای ساخت آن زمان صرف شده است، نه فقط در میان مردمان کشورهای عربی و اسلامی، که حتی در بین مخاطبان غیرمسلمان در اقصی نقاط دنیا از جمله آمریکا و اروپا نیز بینندگان فراوانی داشته و بدون شک محبوب‌ترین سریال ایرانی در ابعاد بین‌المللی است. این توفیق و ظفر از زاویه دیگری نیز قابل تأمل و درخور تحسین است؛ سریال «یوسف پیامبر» در حالی به این حد از موفقیت و محبوبیت نائل آمده است که قصه‌اش را کاملاً بر اساس و منطبق با آن چه در قرآن کریم از داستان حضرت یوسف (ع) آورده شده، روایت می‌کند. داستان حضرت یوسف (ع) به عنوان احسن القصص قرآن به زیبایی و گیرایی تام در این کتاب آسمانی آورده شده و مرحوم سلحشور نیز کاملاً به این قصه وفادار مانده و از خود نه چیزی بر آن افزوده و نه کاسته، مگر برخی از شخصیت‌های فرعی و در حاشیه.

قصه حضرت یوسف (ع) به لحاظ بار دراماتیک بالایی که دارد و با گل درشت شدن رابطه عاشقانه یوسف و زلیخا، چه در هالیوود و چه حتی سینمای پیش از انقلاب، دستمایه ساخت آثار نمایشی قرار گرفته که البته در هر دو شق ماجرا، به ابتدال گراییده و از مسیر اصلی خارج و به بیراهه رفته است. سریال «یوسف پیامبر» مرحوم فرج الله سلحشور از این بابت اصالت دارد که در وهله اول به روایت قرآن کریم کاملاً وفادار مانده و در مرحله بعد، با وجود بازنمایی کامل آن چه بر یوسف و زلیخا رفته است به هیچ عنوان در ورطه ابتدال نمی‌افتد و نجیب و طاهر می‌ماند.

از برخی کاستی‌های ساختاری و نارسایی‌های فرمی که بگذریم، سریال «یوسف پیامبر» اثر مقبول و ماندگاری است که نه تنها در جذب مخاطب ایرانی موفق عمل می‌کند که بینندگان غیرایرانی پُر شماری با ملیت‌های مختلف را نیز با خود همراه می‌سازد. استقبال از این سریال فقط به هنگامه پخش آن از شبکه‌های برون مرزی جمهوری اسلامی همچون ال‌کوثر، آی فیلم و شبکه جهانی سحر محدود نمی‌شود و شبکه‌های تلویزیونی کشورهای مختلف، خود راساً اقدام به خرید این مجموعه جذاب و نمایش آن برای مخاطبان خود می‌کنند. همچنین لوح فشرده این سریال نیز از فروش بالایی در این کشورها برخوردار بوده و با استقبال گرم مخاطبان مواجه می‌شود. سریال «یوسف پیامبر» تا به امروز در بیش از ۶۰ کشور جهان به نمایش درآمده است.

مرحوم فرج الله سلحشور برای نقش جوانی «یوسف (ع)» که لازمه‌اش زیبایی و برومندی است، به سراغ جوانی می‌رود که اولین نقش آفرینی جدی‌اش را تجربه می‌کند و با او قرارداد می‌بندد؛ به شرطی که تا زمان پخش سریال در هیچ پروژه نمایشی دیگری فعالیت نکند. جوان ناشناس با طیب خاطر می‌پذیرد و با شروع نمایش سریال، یک شبه ره صد ساله را طی می‌کند و می‌شود مصطفی زمانی، یکی از پرکارترین و مشهورترین بازیگران این روزهای سینمای ایران.

زلیخای سریال «یوسف پیامبر» به عنوان یکی از شاه‌نقش‌های تاریخ سینما و تلویزیون ایران به کتابیون ریاحی می‌رسد، تا این هنرپیشه توانا و پرسابقه در گام آخر فعالیت‌های هنری خود، یکی از بهترین نقش آفرینی‌هایش را به یادگار بگذارد. «یوسف پیامبر» آخرین حضور کتابیون ریاحی در جلوی دوربین است و این بازیگر پس از پخش سریال، با انتشار نامه‌ای از دنیای بازیگری خداحافظی می‌کند تا به گفته خودش، شیرینی سریال «یوسف پیامبر» در ذائقه‌اش باقی بماند. «یوسف پیامبر» مجموعه پرکارتری است و فقط نزدیک به ۵۰ بازیگر اصلی دارد. جالب آن که، مرحوم سلحشور نه تنها برای ایفای نقش‌های اصلی سریالش به سراغ بازیگران خیلی چهره و سلبریتی نمی‌رود، که حتی نقش آفرینی شخصیت‌های درجه دو و فرعی‌تر اثرش را به بازیگران کمتر شناخته شده و گمنام می‌سپارد. سریال «یوسف پیامبر» را می‌توان اثری قوام یافته، حاصل از تجربه و دانش کارگردانش دانست. مرحوم سلحشور پس از دو تجربه به نسبت موفق «ایوب پیامبر» و «مردان آنجلس» در زمینه

نویسندگی و کارگردانی آثار مذهبی- تاریخی، با ساخت مجموعه یوسف پیامبر نشان می‌دهد که به یک بلوغ فکری و حرفه‌ای در این حوزه رسیده است. افسوس که اجل به او مهلت نمی‌دهد تا چهارمین تجربه جدی‌اش را در عرصه ساخت سریال‌های مذهبی- تاریخی با مجموعه «حضرت موسی(ع)» تجربه کند و به دیار باقی می‌شتابد.

این شب‌ها شبکه خاطره ساز آی فیلم فرصتی را برای مخاطبان خود فراهم آورده است تا تماشاگر سریال «یوسف پیامبر» باشند. اثری که این چنین در میان مخاطبان فرامرزی با استقبال مواجه شده، به طور قطع در ایران هم پُرشمار بینندگان دارد.

روزنامه نگار*